

Ikt.szám HMT /

Jóváhagyta:

BELSŐ JELENTÉS

Környezettudatos Erdőgazdálkodás

Készítette

Ellenőrizte:

A jelentést Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége készítette.

Tartalomjegyzék

1.Téma/Probléma/Feladat	3
2.Helyzetjelentés.....	3
3. Várható eredmények	5
4.További lépések.....	6
5. Mellékletek.....	8

1. Téma/Probléma/Feladat

A program célja az érdeklődő személyek tájékoztatása, javaslatok kidolgozása a jogszabályok módosítására, az erdészeti problémák azonosítása és az erdők fenntartható kezelésének előmozdítása, valamint a Hargita erdőinek védelme és kihasználása. A civil társadalom és az erdészeti szakemberek, erdészek és faipari szektor közötti víziók közötti különbség csökkentése is fontos cél. Nagyon fontos a közbirtokosságok jogi státuszának meghatározása, hosszú távú fenntarthatósági vízió kidolgozása az ottani ingatlanok pénzügyi szempontú fenntarthatóságára vonatkozóan, valamint a helyi alapanyagok rendszeres ellátása a fafeldolgozó iparnak. Második fontosságú a civil társadalom tudatosságának növelése az erdők fenntartható gazdálkodásának szükségességéről. A program célja a természeti erőforrások fenntartható kezelésében jártas szakemberek összehívása és valós idejű segítségnyújtás nyújtása a faállományt birtokló széles körű társadalomnak.

2. Helyzetjelentés

Szükséges ismerni a rendelkezésre álló megújuló erőforrásokat a megyében, felmérni a potenciáljukat abban, hogy betöltik-e szerepüket (klímatermelési szolgáltatások, nyersanyagforrások, szociális szolgáltatások, mint az ökoturizmus és a rekreáció). Azonban anélkül, hogy ismernénk az utóbbi évtizedekben ezen erőforrások dinamikáját, nehéz lenne becsülni jövőbeli potenciáljukat. Ezek az információk segítenek a program keretében szerződött szakértőknek olyan stratégiai irányokat és iránymutatásokat kidolgozni, amelyek specifikus célok felé mutatnak, az értékelések és kutatások eredményeire alapozva. Ezek a lépések segítenek a jelenlegi erdőgazdálkodásban dolgozó szakembereknek olyan intézkedéseket bevezetni, amelyek maximalizálják az erdők klímaváltozással szembeni ellenálló képességét, valamint fenntartják a biomassza termelési potenciálját és klímatermelési szolgáltatásokat (oxigén, tiszta levegő, széndioxid elnyelése a kibocsátásokból, vízkör kiegyensúlyozó). Ezek az intézkedések biztosítják az erdőgazdaságok stabilitását és nyersanyagok folyamatos szolgáltatását az iparnak, az erdőökoszisztéma képességét a stabil biodiverzitás fenntartására (a nagyragadozók, mint például a medve, populációjának fenntartása az élelmiszerlánc tetején).

Ezek az információk alapján rendezvényeket szerveznek, amelyek célja a célközönség és érdekeltek széles körének tájékoztatása, kezdve a erdőtulajdonosoktól és erdőgazdálkodóktól, egészen az iskolásokig és a civil szervezetekig. A program folytatásának indokolt, mivel ez egy jelentős terület a Hargita megyében (a megye teljes területének kb. 45%-a erdő). Figyelembe véve a probléma komplexitását (az erdőgazdálkodás magában foglalja és befolyásolja a medvepopuláció dinamikáját és implicit módon az ember-medve együttélést).

Ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell a jövő generációinak környezettudatosságra nevelésének és szemléletváltásának fontosságát. Ennek keretében indítottuk el 2021-ben a csemeteültetési programot, melyben évente több mint 400 diák vett részt. 2024-ben már 650 diák csatlakozott az ültetési sorozatunkhoz a megye három régiójában, Gyergyó, Csík és Udvarhelyszék területén. Ezek az események lehetőséget teremtettek a fiatalok számára az erdőgazdálkodás és a fenntartható vadgazdálkodás alapjainak megismerésére. Az információk hitelességét és megbízhatóságát szakemberek bevonásával biztosítottuk.

Továbbá, 2021-ben két kutatás valósult meg. Az első kutatás a Hargita megyei erdők tulajdonosi és korosztályi felosztásáról készített helyzetfelmérést, továbbá elemzést végzett a fafajok összetételéről és más releváns tényezőkről. E kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy Hargita megyében a nemzeti erdőalap 49,73%-a a közbirtokosságok birtokában van, így kiemelt jelentőségű a Hargita Megye Tanácsa és a közbirtokosságok közötti szoros együttműködés. A második kutatás a közbirtokosságok helyzetének felmérésére összpontosított, több mint 100 közbirtokosság részvételével. A kutatás során többkérdéses kérdőívek segítségével mértük fel a közbirtokosságok helyzetét, beleértve a faanyag értékesítési módját, az erdei melléktermékekből származó bevételi lehetőségeket, az erdeiszaporító anyagok termelési mennyiségét és a területvisszaszolgáltatási problémákat.

A kutatások eredményei alapján az alábbi megállapításokra jutottunk:

- Hargita megye nemzeti erdőalapjának növekedése számszerű bizonyítékkal alátámasztást nyert. 1990-ben az erdőalap területe 231,100 hektár volt, míg 2021-ben ez a szám már 264,100 hektárra nőtt.
- Az erdőalap korosztály szerinti felosztásának megismerése után megállapítható, hogy a IV., V., és VI. korosztályok, melyek gazdasági szempontból

kiemelkedő fontosságúak, több mint 45%-át teszik ki az erdőalap teljes területének. Ennek jelentősége különösen a megye gazdasági életében mutatkozik meg, mivel ezen korosztályokba tartozó faállomány szolgáltatja a legnagyobb bevételt és a legjobb minőségű faanyagot.

➤ A kutatások során kiderült, hogy a közbirtokosságok rendelkeznek olyan legelő és erdő területtel, melyek a szomszédos megyékhez tartoznak. Összesen 17,601 hektárnyi terület tartozik ebbe a kategóriába, melybe mind legelő, mind erdő területek beletartoznak. Kiemelendő, hogy a legtöbb szomszédos megyéhez tartozó erdő és legelő terület Bákó megyéhez tartozik, 9588 hektár erdő és 1327 hektár legelő területtel. Ezek az adatok fontosok, mivel sok terület visszaszolgáltatási problémát okoznak, különösen mivel a szomszédos megyék közigazgatási szervei nem minden esetben működnek együtt az erdőtulajdonosokkal.

➤ A faanyag értékesítési módjának jelentős szerepe van egy közösség gazdasági növekedésében mivel, ha a faanyagot helyben, a helyi közösségekben dolgozzák fel, akkor nagyobb bevételre tehetnek szert a közösség tagjai, ami új munkahelyek létrehozását is elősegítheti. A kutatás során megállapítást nyert, hogy a közbirtokosságok 57%-a a faanyagot lábon értékesíti. Ez a megközelítés népszerű az erdőtulajdonosok körében, mivel minimális költséggel maximalizálható a bevétel. Azonban ez a módszer sebezhetővé teszi az erdőtulajdonosokat a faanyagpiac mozgásainak a veszélyeivel szemben. Erre példa volt a 2020-as év, amikor a széldöntés következtében keletkezett faanyagot az erdőtulajdonosok alacsony áron kénytelenek voltak értékesíteni.

3. Következtetések

Várható eredmények a következők:

➤ **Erdőgazdálkodás fejlesztése:** A programnak köszönhetően a megye képes lesz hatékonyabb stratégiákat kidolgozni az erdőgazdálkodás területén. Ez magában foglalja az erdők klímaváltozással szembeni ellenálló képességének növelését és a biomassa termelési potenciál fenntartását.

➤ **Stabilitás és gazdasági hozzájárulás:** Az intézkedések biztosítják az erdőgazdaságok stabilitását és folyamatos nyersanyagellátását az iparnak, ami hozzájárulhat a helyi gazdaság fejlődéséhez és az ipar versenyképességének növeléséhez.

➤ **Biodiverzitás és természetvédelem:** A program célja a stabil biodiverzitás fenntartása az erdőökoszisztémákban, ami kulcsfontosságú a helyi ökoszisztémák és ökológiai egyensúly megőrzésében.

➤ **Környezettudatosság növelése:** Az események és a csemeteültetési program révén a következő generációk környezettudatosságát lehet növelni és hozzájárulni egy fenntarthatóbb jövő megteremtéséhez. Ez fontos lépés a környezetvédelem és fenntarthatóság irányába.

➤ **Közösségi részvétel és tájékoztatás:** Az események és a program széles körben tájékoztatja és bevonja a helyi közösségeket, erdőtulajdonosokat, erdőgazdálkodókat és civil szervezeteket, ami növeli az összefogást és a közösségi részvételt az erdőgazdálkodás területén.

Ezen eredmények és előnyök tükrében a program folytatása indokolt és hosszú távon hozzájárulhat Hargita megye fenntartható fejlődéséhez és természeti erőforrásainak megőrzéséhez.

4. Javaslatok

Az elmúlt időszak kutatási eredményei alapján további intézkedéseket javasolunk a megyében lévő közbirtokosságok és erdőtulajdonosok részére annak érdekében, hogy elérjük a fenntartható és környezettudatos erdőgazdálkodást. Az alábbi megállapítások kiemelésével és az ezekből levont tanulságokkal összhangban:

❖ Az erdőalap területének növekedése számokkal alátámasztott tény, ami azt sugallja, hogy a helyi erdők fontos források lehetnek a jövőben is.

❖ Az erdőalap korosztály szerinti összetételének ismerete kiemelten fontos a gazdasági szempontból. A IV., V., és VI. korosztályok nagy része biztosítja a legnagyobb bevételt és a legjobb minőségű faanyagot.

❖ A közbirtokosságoknak rendelkeznek olyan területekkel, melyek a szomszédos megyékhez tartoznak. Ez az információ kulcsfontosságú a területvisszaszolgáltatási problémák megoldásában és az együttműködés fokozásában.

❖ A faanyag értékesítési módja befolyásolja a közösségek gazdasági növekedését és a munkahelyteremtést. Fontos, hogy a helyi közösségek minél inkább részt vegyenek a faanyag feldolgozásában, ezzel növelve a helyi gazdaságok stabilitását és diverzifikálását.

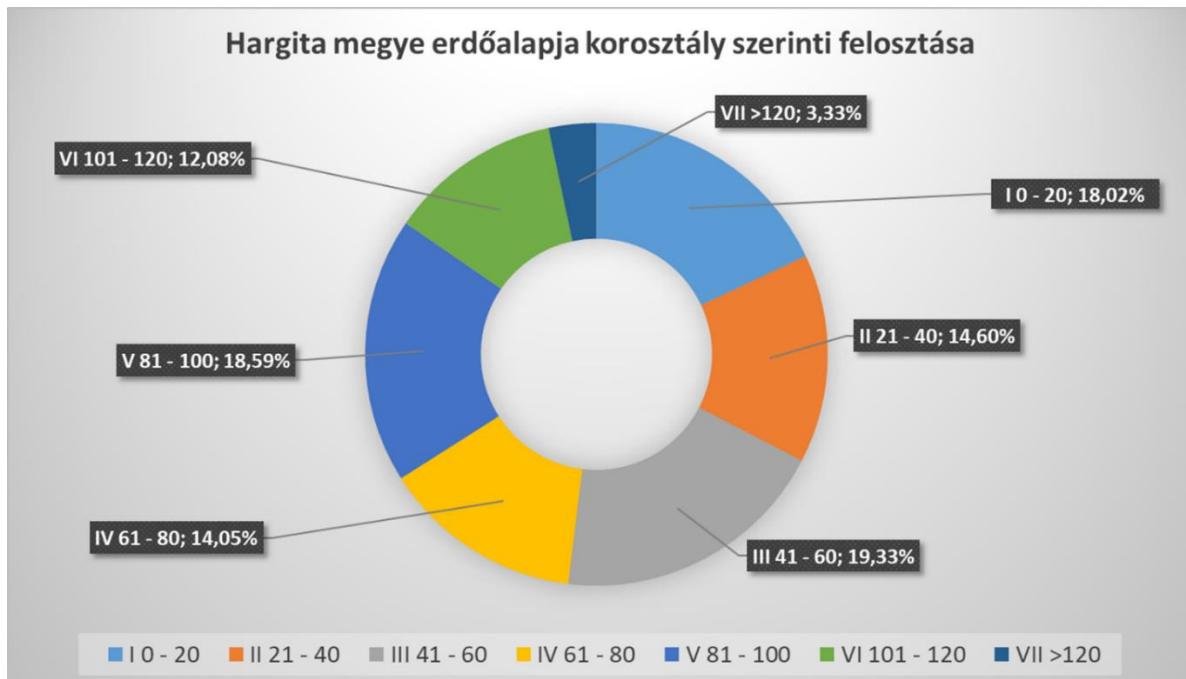
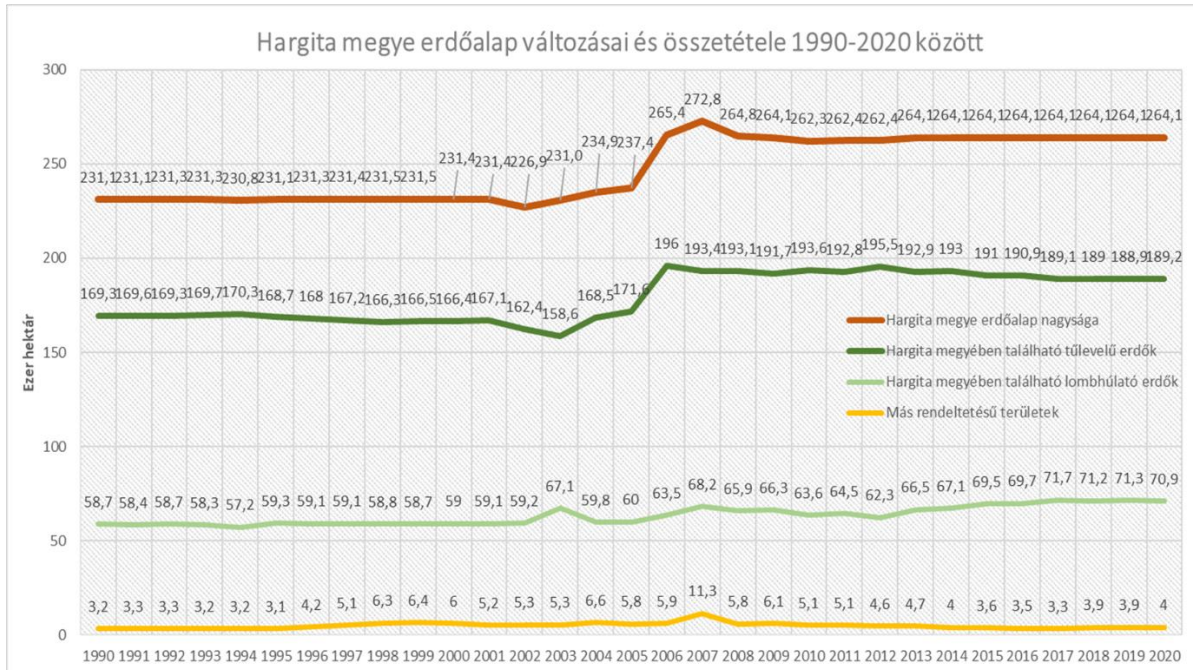
Ajánlott további lépések az „Erdészeti tanácsadás, tájékoztatás és technikai segítségnyújtás” program keretein belül:

További kutatások és adatgyűjtés: Folytassunk további kutatásokat az erdőgazdálkodással kapcsolatos területeken, ideértve az erdők szerkezetét, biodiverzitását és a klímaváltozás hatásait.

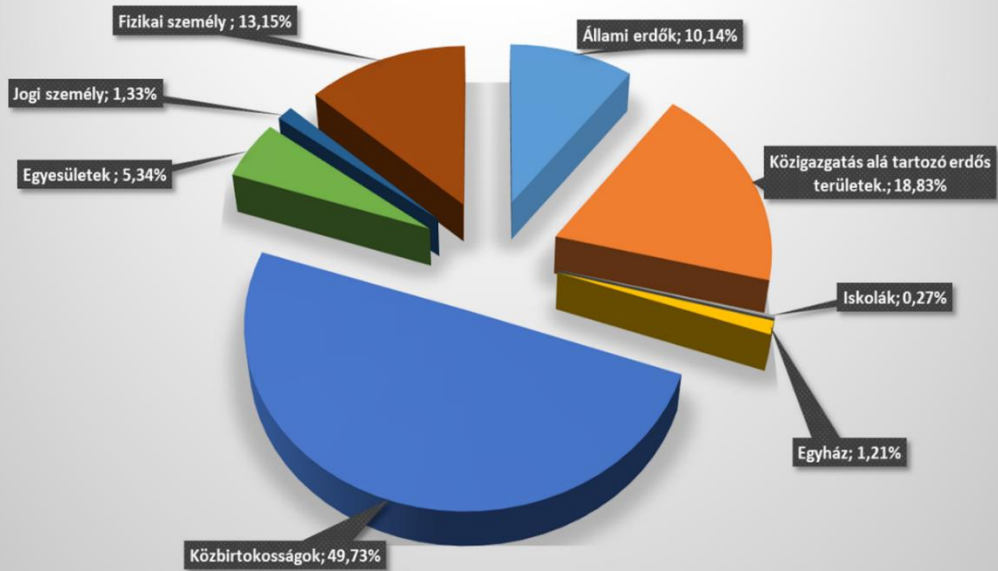
Szoros együttműködés a közbirtokosságokkal: Kiemelten fontos a Hargita Megye Tanácsa és a közbirtokosságok közötti szorosabb együttműködés kialakítása és fenntartása annak érdekében, hogy hatékonyan kezeljük a területvisszaszolgáltatási problémákat és támogassuk az erdőgazdálkodást.

Tudatformálás, képzések, fórumok szervezése: Szervezzünk rendszeres tudatformáló eseményeket és képzéseket az erdőtulajdonosok és közbirtokosságok számára a fenntartható erdőgazdálkodás, a faanyag értékesítési lehetőségei és más releváns témák kapcsán.

5. Mellékletek

Erdőalap tulajdonjogi felosztása %

Faanyag értékesítési módja a Hargita megyei közbirtokosságok részéről

Közbirtokosságok területeinek szomszédos megyékben való területi felosztása.

